

BJÖRNEBORGS TIDNING.

FRANS L. STOLT,

N:o 95.

Fredagen den 29 November

1889.

Annonser

emottagas å detta blads tryckerikontor till kl. 8 e. m. före utdelningsdagen och intöras till ett pris af 12 p. per petit rad före texten samt 10 p. per rad för öfriga annonser. Bytesannonser emottagas äfven till landets officiella och öfriga tidningar.

PRENUMERATIONSPRIS.

I Björneborg:

Helt år . . . . . 4: —
Halft år . . . . . 2: —
Fjerdedels år . . . . . 1: —

Å Postkontoren:

Helt år . . . . . 5: 40.
Halft år . . . . . 2: 75.
Fjerdedels år . . . . . 1: 42.

Utdelningen

sker hvarje **tisdag** och **fredag** kl. 5 e. m. i Patron C. Rosenlews gård vid Andregatan N:o 17, der äfven lösa numror säljas och prenumeration emottages. Tidningens hembärning ombesörjes emot en afgift af 10 penni per månad. Lösnumror å 5 penni.

1 söndagen i Advent predika:

Björneborgs kyrka: Sögmestjan finska kl. 9 och svenska kl. 12 f. m. pastor Grönvall.

Kollekten tillfaller **Widetskasan**.

Finsk aftonsång kl. 3 e. m. pastor Sjöggström.

Räfsö bönehus: Sögmestjan finska kl. 10 och svenska kl. 12 f. m. pastor Kuhlberg.

Döde.

Den 20 Nov.: Soldatskanan Maria Helena Nordling 82 år, 1 m., 15 d. — Sjömanssonen Sjal Julius Herman Blomqvist 28 år, 2 m., 24 d. — Den 21: Pastorsadjunkten Sjal Wilhelm Kollie 28 år, 3 m., 7 d. — Sjömansfästaren Karl Gustaf Ahlgrens barn Edmo Leonard 6 m., 6 d. — Den 23: Smeden Johan Wilhelm Sjöggström 36 år, 9 m., 4 d. — Den 24: Arbetsskarl Johan Euren 54 år.

Sammanträden.

Handelsföreningens i Björneborg

medlemmar kallas härmed till allmänt sammanträde uti borgarekammaren i rådhuset Måndagen den 2 nästinstundande December kl. 6 e. m. för att:

1:o anställa val af trenne fullmäktige i stället för herr H. Moliis och undertecknad Sohlström som äro i tur att afgå samt J. K. Lönnbeck som med döden afgått;

2:o utse tvenne revisorer och tvenne supleanter för granskning af innevarande års räkenskaper;

3:o att bestämma beloppet af årsafgiften nästkommande år, samt

4:o upprätta kandidatlista för snart skeende val af 8 stadsfullmäktige.

Björneborg den 21 November 1889.

På Handelsfullmäktiges vägnar:

Gustaf Sohlström.

(1597,4)

Fördringsegarene i bokhandlanden Adolf Allardts till konkurs upplåtna bo, behagade sammanträda i massans kontorslokal den 6 instundande december kl. 6 e. m. för att öfverlägga och besluta: 1:o om gäldenärens underhåll; 2:o om tjenarens inestående löner få nu genast utbetalas; 3:o om boets realisering; 4:o gode människans arvde samt möjligen om andra konkursmassan rörande angelägenheter; och erinras om konkurslagens stadgande derom att frånvarande borgenärer få åtnöjas med de närvarandes beslut. Björneborg, den 18 november 1889.

GODE MÄNNEN.

1575,3

Stadens vid rådhusstämman röstberättigade innevånare varda härmed kallade till allmän rådhusstämman inför magistraten lördagen den sjunde (7) nästkommande december klockan fem (5) eftermiddagen för att, jemlikt nådiga förordningen af den 15 augusti 1885, besluta för en tid af tre till fem år huru stort belopp af inkomst skall motsvara ett skattöre, äfvensom för samma tid fastställa antalet taxeringsmän och kommer den röstlängd, som vid sammanträdet begagnas, att finnas tillgänglig i borgarekammaren från och med den 28 innevarande november. Björneborgs rådhus den 18 november 1889.

Ex officio:

J. A. Hjorth.

(1589,2)

Stadens vid rådhusstämman röstberättigade innevånare kallas härmed till allmän rådhusstämman inför magistraten onsdagen den elfte (11) instundande december klockan fem (5) eftermiddagen för att i föreskrifven ordning välja åtta (8) stadsfullmäktige för nästkommande tre år i stället för handlanden J. F. Lojander, vice pastorn R. Grönvall, tullförvaltaren E. Maconi, handlandene G. Wentzel, D. V. Widbom och C. G. Corell, doktor K. F. Walle samt ölbryggeriegaren C. F. Bäckman, hvilka äro i tur att med innevarande år från stadsfullmäktige afgå och kommer den röstlängd, som vid valet tjenar till efterföljd, att finnas tillgänglig i borgarekammaren från och med den 30 innevarande november. Björneborgs rådhus den 18 november 1889.

Ex officio:

J. A. Hjorth.

(1590,3)

Härvarande skeppsredare samt i denna stads sjömanshus inskrifna fartygsbefälhafvare och sjömän kallas härmed till sammanträde inför magistraten lördagen den trettonde (30) innevarande november klockan elfva (11) förmiddagen för att välja tre revisorer för granskning af sjömanshusets här i staden räkenskaper för innevarande år. Björneborgs rådhus den 18 november 1889.

Ex officio:

J. A. Hjorth.

1591,3

Här i staden bosatta delägare i städernas allmänna brandstodsbolag i Finland kallas härmed till måndagen den andra (2) instundande December klockan elfva (11) förmiddagen infinna sig inför magistraten för att utse tvenne värderingsmän och tvenne supleanter för nästkommande år. Björneborgs rådhus den 18 November 1889.

Ex officio:

J. A. Hjorth.

1607,2

Till allmänhetens kändedom meddelas härmed att det af magistraten upprättade förslaget öfver stadens utgifter och inkomster under nästkommande år finnes tillgängligt i borgarekammaren från och med måndagen den tjugonde femte (25) innevarande November under fjorton dagars tid. Björneborgs rådhus den 23 November 1889.

Ex officio:

J. A. Hjorth.

1610,3

Musikaliska Sällskapets ÅRSFEST

firas i teatersalongen lördagen den 7 December kl. half-8 e. m.

Program:

- Ouverture till "Somnarnatten" af . . . . . *Conrad Greve.*
- a) Air auf der G-Saite med Violinsolo af Bach, bearb. af . . . . . *Wilhelmi.*
b) Säterjentens Söndag för stråkorkester af . . *Ole Bull.* arrang. af J. Svendsen.
- Solo sång.
- Symfoni i D-dur af . *Haydn.*

D A N S.

Inträdesbiljetter för icke medlemmar erhållas vid ingången å 1 m. 50 p. för fullvuxna och 75 p. för barn.

BESTYRELSEN. 1616,2

Till salu: Ett väl sorteradt lager af Skinnvaror finnes endast hos **Körsnär U. F. Brovall** vid Salutorget, 1630,1

Lokalombyte.

Min handelsrörelse är från i dag flyttad från Newanderska gården till **C. O. Lindgrens** stenhus midtemot handl. Ramberg. Björneborg den 18 Nov. 1889.

1583,4

J. Gustaf Franck.

Officielt Papper

från I. C. Frenekell & Son och Tervakoski finnes till salu

Axel Bergboms Pappershandel.

Suomalainen Kansanteatteri Porissa.

Viimeinen tilattu näytöntö

Perjantaina 29 p:nä näytellään **Marianne**, näytelmä 5:ssä näytöksessä (6:ssa kuvaelm.) Kirj. Denner ja Mallian.

Sunnuntaina 1 p. Joulukuuta näytellään **Paholaisen voittaja**, Laulunsekainen kansannäytelmä 5:ssä näytöks., Kirj. Th. Overskon, Suom. Törmänen.

Viimeisen edellinen näytöntö, maanantaina 2 p:nä, jolloin näytellään **Viimeinen ponnistus**, näytelmä 4 näyt. Kirj. M. Kurikka.

Seuraava (viimeinen) näytöntö Keskiviikkona. 1629,1

SVEA!!

Härmedelst tillkännagives att agenturen för **SVEA** af oss öfverlåtits till

Satakunta Bokhandel

och ega resp. prenumeranter att der uttaga fortsättning af tidningen från och med nr 33.

Stockholm i november 1889.

Expeditionen af SVEA.

W. F. L. 15.

1622,1

Telefon.

Lönn Skräddare N:o 162.

Afgått: E. Timgren 162.

1619,1

Musik instrumenter

reqvireras på anmodan af undertecknad ifrån utlandet till fabrikspris, utföres pianostämmingar och renoveras violin stråkar af

1613,2

B. Biegler. Musiker.

Blommande

Kamelior, Alpiolier, Primulor, Tulpaner, Konvaljer, samt flere andra sorters blommande växter hos

1620,1

Fr. Söderberg.

Printemps

NOUVEAUTÉS

Efterfråga

den illustrerade generalkatalogen innehållande **600 teckningar** öfver nya moder för **Vintersaongen**, hvilken utgives på Svensk-Danska eller Franska och som sändes gratis och franko på frankerad anhållan derom stald till

Herrar JULES JALUZOT & Co PARIS

Likaledes sändes franko prover på alla de tyger som bilda **Printemps** ofantliga lager, men bor vid förfrågning noga specificeras hvilken sorts prover som önskas.

I generalkatalogen finnes betingelserna öfver tull och fraktfria försändelser, till alla världens länder.

Tolkar uti alla språk

stå till de personers disposition som önska visitera Magasinerna.

Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget

Swea

meddelar

Brandförsäkring på fast- och lösegendom mot nedsatta billiga premier, samt **Lifförsäkring** med andel i bolagets vinst; genom **Joh. Leineberg.**

Hofrittsauskultant, sakförare i Björneborg, träffas kl. 10—12 f. m. i öfver-poliskonstapel Wickstedts gård. Telefon n:o 191.

Björneborg d. 29 Novemb. 1889.

Mudderfrågan.

Det utskott, bestående af herrar G. Söhlström, W. Rosenlew, D. Lilius, J. H. Malin, Carl Palmgren, Axel Bergbom och E. A. Lydecken, hvilket waldes wid förstärkte stadsfullmäktiges sammanträde den 13 maj och som erhöi i uppdrag att afgifwa sitt utlåtande angående det af ordinarie mudderrutskottet afgifna betänkandet och åt hvilket tillika öfverlämnades att utlåta sig med anledning af stadsingenjörrens reseberättelse, har numerat afgifwit sitt betänkande, hwilket blifwit i tryck befordradt.

I hufwudsak förenar sig detta utskott i allo med hwar ordinarie mudderrutskottet tidigare framhållit.

„Senast denna sommars tidtals mycket låga wattenstånd har — heter det i betänkandet — ånjo påmint om, huru ringa och otillfredsstillande wattendjupet ställwis är i farleden, i det att de större Björneborg trafikerande ångbåtarna under en stor del af sommaren icke kunnat komma upp till staden, utan nödgats qwarstanna i Råfss och der lossa och lasta. Äfwen i Råfss inre hamn framträder allt mer och mer trängande behovet af ett större wattendjup, enär det på feware tider tidtals inträffat, att bland andra ångfartyget Carl von Linné till följd af för grundt watten icke kunnat slippa fram till derwarande ångbåtsfaj. Att ett sådant betänkligt tillstånd i härwarande hamn- och farledsförhållanden måste framkalla oregelbundenhet och ofäkerhet i sjökommunikationen samt inverka hämmande på utvecklingen af den merkantila rörelsen, som är och måste förblifwa stadens förnämsta förwärfskälla, ligger i öppen dag. Men så ledfamma än dessa företeelser äro och så mäktiga krafter än härtill bidraga, kunna deras verkningar dock undanröddas, blott arbetsmateriel ställes i lämpligt förhållande till det arbetsfält, som man här har att bearbeta. Att så tywärt icke varit fallet, har ofta påpekats och länge varit inbetadt som kommer äfwen längre fram att ytterligare till gränfning upptagas, och blir det derjäre en pligt för stadens representanter, att med det allra första widtaga kraftigare åtgärder till sjökommunikationens förbättrande härfördes.

Äfwen med afseende å en ifrågasatt hamnbana intager utskottet samma ståndpunkt, som sammanfattas i ordinarie utskottets uttalande, att sträfbandena för stadens sanua wäl böra gå ut på att genom farledens fördjupande och upprätthållande förjoka nycka Råfss hamn närmare Björneborg, men icke att med åsidosättande af densamma widmakthållande och ensidig förlitan på järnwäg förflytta Björneborg ned till Råfss.

Förhållandena äro wisserligen nu i så måtto förändrade, att man med den sträckning, banan till Björneborg erhållit, måste såsom lämpligaste och billigaste lösning tänka sig hamnbanan dragen på fjödra sidan om äfwen ut till Mäntyluoto och till en der nybildad hamn. Att förslaget är wärdt allt beaktande och att hamnbanan äfwen skall lända staden till nytta, härom föreligger icke något twifvel. Frågan gäller endast: kan och måste farledens fördjupande öfvergifwas, för att hamnbanan skall fås till stånd samt om ja är, kan ens då järnwäg till Mäntyluoto i en snar framtid äwägbringas? Det är insär dessa ifrågasatt, utskottet måste ställa sig mycket twiflande.

Hopp om att staten i en snar framtid skall utföra banbyggnaden förefinnes icke; deremot har en på detta område mycket inflytelserik person, öfveringenjören Th. Tallawit htrrat, att banan antagligen snart nog kunde fås till stånd, om staden på sin anpart åtoge sig hamnanläggningen och järnwägsparrets underbyggnad, då staten skulle bidraga med stensträngen och den rörliga materielen samt för egen räkning och risk exploitera densamma. Enligt låg uppställning komme dock hamnanläggningen att kosta omkring 400,000, underbyggnaden med ballast, sleepers m. m. 600,000 samt nödiga hushygnader, magasin, expropriation af holmarna m. m. 100,000 eller tillsammans 1,100,000 mark d. w. s., i det närmaaste dubbelt så mycket som kostnaden för farledens fördjupande till 10 fot kräfwer. Till denna första kostnad komme antagligen ännu det årliga underhållet af hamnbyggnaderna och öfriga med hamnens uppafning och vidare utwidgande förenade onera. Det torde knappast wara tänkbart att staden, utöfwer det redan tidigare utlofwade bidrag till Björneborgska banan, ännu skulle kunna ifrågasätta så stora uppoffringar, äfwen om fördelarna af dessa utfelle wida större än utskottet wägar förmoda. Dessa, såsom det åt-

minstone nu synes, twifvelaktiga framtidsutgifter förjoker man på en del håll ställa emot farledens förbättrande, men borde wäl det dem emellan icke wara swårt. Å ena sidan dubbelt större anläggningskostnad, till hwars upplånande och återgåldande staden icke har andra infomittfallor sig anwisa, än en öfwerhöfwan hög, nästan omöjlig befraktning, å andra sidan deremot hälften mindre kostnader, till hwilkas bestridande finnas tillräckliga medel reserwerade i den för detta ändamål uppburna mudderafgiften. I det stadinn hamnbanefrågan nu står, finnes för det realiserande mycket ringa utgifter, äfwen om förslaget till farledens fördjupande helt och hållet skulle stutas åsido till förmån för densamma. Wä man derjäre sträfwa och arbeta för möjligheten af hamnbansens förverkligande och framhålla det berättigande att på statens bekostnad utföras, om också icke genast, ja i en framtid, framom andra ifrågakomna bibanor, men må man icke ställa denna möjlighet såsom ett hinder emot den samma verkligheten, att farleden bör förbättraf och äfwen kan det utan tunga för staden. Enligt utskottets tanke kan hamnbanan utan men för staden uppfytas, farledens förbättrande deremot icke, ty derwid äfwenhyrar man stadens wäl och det wigtigaste intressen.

Sedan utskottet efter att framhållit öfwanstående allmänna hufvudsak i detalj granskat ordinarie utskottets förslag, hwilken granskning wäl blads knappa utrymme dock ej tillåter öf att här meddela, öfwergår detsamma till frågan om åstadkommandet af en arbetets omfång och ortsförhållandena motfwarande, ny materiel samt till angifwandet af kostnaderna för densamma.

Från följande fyra wärkstäder hafwa i antydtt hyste blifwit inlämnade offerter:

Munkells mef. verkstad i Estilfimo, som inlämnat alternativa anbud å:

1:mo) jernmudderwerk med afloppsranor i midtem och lågtryck till kronor 85,000 = 3m. 118,405, eller detsamma med högtryck till kronor 78,500 = 3m. 109,350,50 häri icke inbegripet inventarier och reservdelar;

2:do) jernmudderwerk med afloppsranorna alternt och lågtryck till kr. 74,000 = 3m. 103,082, eller likadant med högtryck till kr. 67,500 = 3m. 94,027,50, häri icke inbegripet inventarier och reservdelar;

3:to) mudderpråmar af jern, lastrymd 50 kub. meter till ett pris af 16,000 kronor = 22,288 mark stycket;

Bergsunds mef. verkstad i Stockholm har inlemnadt anbud å:

bogser- och isbrytare-ångbåt om 100 ind. hkr. till ett pris af 36,000 kronor = 50,148 mark;

Stettiner Maschinenbauanstalt har åter inlämnadt anbud å:

1:mo) jernmudderwerk (större) med fullständiga inventarier och reservdelar till ett pris af 106,000 tyfsta mark = 131,652 mf, eller

2:do) jernmudderwerk (mindre) utan inventarier och reservdelar till ett pris af 85,000 tyfsta mark = 105,570 mark;

3:to) bogser- och isbrytare-ångbåt om 100 ind. hkr. till 39,000 tyfsta mark = 48,438 tyfsta mark, samt

Björneborgs mekaniska verkstad härfördes å:

1:mo) bogser- och isbrytare-ångbåt om 140 ind. hkr. till ett pris af 55,000 tyfsta mark och

2:do) mudderpråmar af jern i likhet med Munkells mef. verkstad förslag till omkring 20,000 mark stycket.

Wid granskningen af dessa anbud ger utskottet obetingadt företrädet åt den af Stettiner Maschinenbauanstalt inlemnade förslaget, hwilket stående på höjden af nutidens teknik och erfarenhet i den wägen, utmärker sig genom solid konstruktion, hynnerligen lämplig och öfwerfästlig anordning af mekanismens olika delar samt genom behovet af liten personal för dess stötsel och manövrering.

I fråga åter om mudderpråmar, hafwa sådana af jern utan genfägelse stora företräden framom pråmar af trä, i ty att de förra icke blott hafwa en wida längre waraktighet, utan äfwen lättare tömma sitt innehåll. I betraktande dock af det för jernpråmar betingade höga priset, har utskottet funnit sig nödgadt att här föreslå endast twenne jernpråmar, de öfriga deremot af trä.

Beträffande slutligen bogserbåt, framgår det af ritningarna och specifikationerna att Stettiner-firmans anbud måste förfkastas, enär båten enligt förslaget är alltför lång och klen bygd för att upphylla sitt ändamål såsom lämplig bogser- och isbrytarebåt. Af de twenne andra offerterna måste företräde lemnas åt Björneborgs mef. verkstads, såsom erbjudande de största garantier för en sin uppgift motfwarande kraftig bogser- och is-

brytare-ångbåt. Afstår man deremot från båten isbrytande förmåga, kan det pris nedfänkas med minst 5,000 mark.

Till sist upphöjer utskottet, att enligt bestämmelsen i programmet tiden för verkstädnernas här intagna förbindelser utgår med den 1 insubande december och att i utlandet priserna på alla materialier äro i stigande, hwarför frågan fordrar stjudant afgörande, om materielen skall kunna levereras nästa sommar och till de pris, utskottet beräknat.

På grund af hwar utskottet framhållit, föreslår detsamma, med af det sagda delwis betingade förändringar af ordinarie utskottet:

„att farleden emellan Råfss hamnplats och Björneborgs stad uppmuddras och uprensas till 180 fots bredd i portremmarfarleden och 150 fots bredd i den öfriga närmare staden belägna delen samt till ett djup af 10 fot under lägsta wattenståndet;

att för sådant ändamål och för i sammanhang dermed stående, mindre regleringsarbeten ett anslag af 585,000 mark ställes till disposition, för att genom obligationslån på fördelaktigaste wisfor upptagas;

att of lånet 300,000 mark främst upptagas och återstoden i mon af behof, äfwen som att till bestridande af annuiteterna å lånet samt farledens framtida underhåll af nuwarande stadsafgiften, med afdrag af wägafgiften, bildas en fond, som under namn af „muddringensfonden“ bostföres sarsstid för sig;

att arbetet widtager oförtöfwadt och på möjligaste forta tid utföres genom stadens egen förforg och med anskaffande af ett nytt, starkt ångmudderwerk jemte dertill hörande materiel till en sammanlagd kostnad af omkring 285,000 mark;

att hos regeringen underdärwig framställning göres ej mindre om undfående af subfidier, förslagswis 200,000 mark, än och att förbudet rörande muddringsarbetens förrättande i äfwen under Juli och Augusti månader måtte upphäwas, dock så att arbetets genomförande icke göres beroende af, huru denna ansökan utfaller;

att mudderverket Jänriken i sitt nuwarande tillstånd genom Drätselkammarens förforg till försäljning utjudes; och slutligen

att för hela arbetstiden en kommission måtte tillsättas, hwilken i samråd med stadsingenjören såsom arbetsledare eger befogenhet att utan Stadsfullmäktiges vidare hörandi anställa den nya materielen, afsluta kontrakt om det leverans m. m. samt besluta i alla öfriga arbetet rörande angelägenheter.“

* * *

Detta betänkande, hwars hufwudsakliga innehåll wi här ofwan meddelat, föredrogs de för mudderfrågans behandling utsedde förstärkte stadsfullmäktige wid i går hållet sammanträde.

Efter en längre diskussion, hwarunder herrar Selin, Grönwall och Walle uttalade såsom sin åsigt, att, innan den föreliggande frågan upptogs till slutlig behandling, densamma borde remitteras till öfwerstyrelsen för wäg- och wattenbyggnaderna eller till andra sakkunniga personers utlåtande, hwar emot herrar Bergbom, Lilius, Rosenlew m. fl. höllo före, att betänkandets flida klämmar nu borde upptagas under ompröfning, beslöto stadsfullmäktige efter stedd omröstning med 26 röster emot 6 att nu strida till slutligt afgörande af mudderfrågan.

Wid härefter wärkställd granskning af de flida klämmarna i betänkandet godkändes stadsfullmäktige hwar utskottet i densamma i hufwudsak i föreslagit. Dock beslöt man, att senare delen af tredje äfwen som hela nästfsta klämmen borde utgå och detta på den grund, att det, som i dessa punkter bestämmes, tillkommer ordinarie stadsfullmäktiges afgörande. Och med anledning af sista klämmen beslöto fullmäktige endast uttala önsklighet af att muddringensfonden borde öfwerwafas af en järsstild kommissarien, men att de närmare bestämmingarne härom skulle öfverlämnas åt ordinarie stadsfullmäktige.

Från ordinarie stadsfullmäktiges sammanträde den 28 november.

Innan de på föredragningslistan upptagna ärendena företogs till behandling, fattades beslut om att lämna stadsingenjören i uppdrag att telegrafiskt göra hos Stettiner Maschinenbauanstalt förfrågan om, huruvida bolaget på samma wittor, som detsamma förbundet sig att innan den 1 december uppgöra kontrakt om leverans af ett ångmudderwerk,

wore willigt att leverera ett sådant wärk om och kontraktet härom blefwe uppgjort först sex wekor efter nämnda tid.

De härefter föredragna skrifwelserna angående i och med detta års utgång från förfärdade af stadens förwalmningswärf afgående medlemmar lämnades beroende till ordinarie utskottet i december, dock återremitterades hufwudsaksnämnden i detta ärende insända skrifwelse till nämnden, enär apotekar Newander undanbad sig återwät.

Frågan om en föreslagen tillbyggnad af hotellet å Råfss bordlades.

Till det utskott, förstärkt med hamnombudsmanen, hwilket tidigare beredt ärendet, remitterades frågan om utwidgning af ballastafstjelpningsplatsen å Råfss.

Arbetskarlen B. Grönns anhållan att få till arbetsf. G. Blén transportera arrenderätten till Pottomeri nyodlingen Nr 6 godländes.

Prufmakaren J. Sandbergs anhållan att få anlägga en kakelfabrik å d. s. f. „Bip-fabriken“ remitterades till beredningsutskottet.

Föreningens „Ransanapu-yhdistyks“ anhållan om anslag från utsk. bol. winstmedel, 2,000 mf, till en grundfond för föreningens sjukt-, begravnings- och understödsaksa lämnades beroende till det äfwen arbetareföreningen inlämnat sina stadgar för en fond med samma hyste.

Till medlemmar i budgetutskottet waldes herrar Rosenlew, Lilius, Levonius, Malin och Grönwall.

Herr Grönwall s wid senaste sammanträde afgifna och nu skriftligen inlämnade motion angående stenläggning eller makadamisering af någon af stadens gator remitterades till drätselkammaren.

Sedan öfwanstående ärenden på sätt framhållits blifwit afgjorda, föreslod granskningen af de återstående §§ i förslaget till nytt brandreglemente, men då tiden redan framstridit ganska långt, lämnades denna granskning till nästa sammanträde.

Notiser för dagen.

— En hemsk och upprörande tilldragelse passerade i går i hufwudstaden. Såsom wi redan genom extra blad meddelat wära läsare, erhöi wi i går klockan 4 ett irån Helsingfors klockan 2,45 afsändt så lydande telegram:

„För ungefär halftimme sedan föröfwades inwid univerfitetet attentat emot professor Jaakko Forsman af magister Waldemar Churberg, som affstjöt sex revolver skott emot Forsman. Forsman affördes swårt sårad till kirurgiska sjukhuset, där förbindning som bäst försiggår. Hans tillstånd ännu obefant. Churberg häftades genast och förefaller redig, will icke uppgifwa orsaken till mordförföket.“

Klockan 10-tiden på kwällen emottogo wi ett annat telegram af följande innehåll:

„Professor Forsmans sår äro tillswidare icke lifsfarliga. Tre skott hafwa träffat, ett i underarmen, ett i öfre delen af benet, och ett i magen. Det sistnämnda, som skulle blifwit farligt, har dock träffat en knapp och därigenom ej inträngt. Forsman befinner sig efter omständigheterna wäl.“

I dag klockan 1 emottogo wi ytterligare följande telegram:

Professor Forsmans tillstånd har ej förändrats. Inger för tillfället ingen oro. Churberg, som förwaras i polisfängset, förhåller sig fortfarande fullkomligt lugn och wägrar hwarje upphysning, men förefaller ej normal.

* * *

Denna tilldragelse är i sanning uppstakande och har helt wist öfwerallt i wårt land wäkt den största sensation. Föremålet för detta nedriga attentat är, som bekant, professor i kriminal lagerfarenhet wid wårt univerfitet samt en af landets mest kände personligheter, en man, allmänt aktad och wärdad. Han är född år 1839 och ogift.

Förföwaren af dådet, magister Churberg, är född år 1849 och gift, men har redan en tid lefwat flid från sin familj. Han har gjort sig känd som en warm ifrare för den finsta skönlitteraturens utveckling och har också själf öfwerfäst till detta språk många wärdefulla arbeten. Men han har äfwen gjort sig känd som en i många hänseenden högt beihnerlig personlighet och tidtals har han blifwit ansedd som ej rätt normal.

Morgondagens post skall wäl hämta närmare meddelanden angående denna högst sorgliga händelse.

— Folkeligt föredrag om hwilodagens helgande håller magister Mustakallio nästa söndag kl. 5 e. m. i nya folksolan.

— **Mudderfrågan** är numera afgjord och enligt förtärfte statsfullmäktiges i går fattade beslut kommer farleden emellan staden och Näsö att i den närmaste framtiden uppuddras till sådant djup, att vi ha hopp om att det framdeles ej mera blir något fällshyt, att se så stora fartyg som t. ex. „Carl von Rinné“ ligga förtöjda vid våra kajer. — Vi hänvisa f. ö. till den i dagens blad ingående artikeln „mudderfrågan“.

— **Gj endast hos oss är „mudderfrågan“ en af dagens brännande frågor.** Detta framgår däraf, att ingenjör W. Lindberg wistas f. n. å vår ort för att på uppdrag af öfverstyrelsen för väg- och wattenbyggnaderna taga närmare kännedom om det sätt, hvarpå muddringsarbetet utföres i farleden emellan staden och Näsö. På statens bekostnad kommer nämligen att till Hångs anstaltas ett större muddervärf och till det för att, innan beslut fattas om, efter hviiten tyh detta muddervärf skall beställas, å olika orter taga notis om de muddervärftyper o. s. w., hvilka vid muddringsarbetet be- gagnas, som herr Lindberg besöker vår ort och ej, såsom „Sat.“ wet berättat, för att undersöka våra hamnförhållanden.

— **Angående Rumo äfvs utlopps- wif fordom och nu** lämnade länelands- mätaren Wahroos wid sällskapets för Finlands geografi månadsmöte den 16 dennes till publikation en afhandling, öfständigt genom en karta. Författaren hade enligt F. d. sammanställt alla tillgängliga uppgifter härom, färdigt enligt gamla kartor och därigenom konstruerat äfswens delta under 1400-talet, omkring år 1600, 1700 och 1808 jemförda med det nuvarande tillståndet. Under 1400- talet hade till Ulsby ledt twenne farleder, en nordligare, längs äfswens hufwudådra och en sydligare, söder om Ytterö och Anderö, som då woro där, samt öfwer Lattomeri fjärd. Äfswens swämmande har derefter bildat tilland- ningar i form af bankar och sidowallar, hvilka såsom långsmala öar afstängde hufwudådrorna från de på sidorna därom kvarblifna gölarna och wifarna, hvilka småningom uttylldes. Därför anlades Björneborgs stad år 1556 af Ulsby borgare 10 kilometer längre ned än moderförsamlingen. Ännu år 1621 war Ko- kemsaari ej fullt förenad med fastlandet, utan fiste idkades i sundet och i åar som mynnade dit. Lattomeri fjärd hade blifwit ett otill- gängligt kärr med wattengölar, som under 1700-talet allt mer upptorkade; det afstafades 1773—1781 samt gjordes tillgängligt för odling, och flerstädes har man här anträffat gamla skeppswraf o. d. märken efter forntida skeppstyp. I början af 1800-talet hade delat temligen fått sin nuvarande form, och hufwudådrans djup tillät ännu att nedforsla otackade tremästare, byggda på stadens wari. Men den ständigt fortskridande tillandningen i följd af swämjords aflagring grundar allt mer upp farleden nedanför staden. Större fartyg förtöjdes en tid 9 kilometer nedanför, men numera är Näsö stadens hamn, och farled för mindre fartyg och prämar upprät- hålles genom muddring.

Författaren lämnade därjämte åt sällskapet kopior af original kartorna, som legat till grund för undersökningen.

— **En forgefest**, anordnad af „suomalainen seura“, begicks härstädes i tisdags med anledning af stadsrådet Augusti Ahlqwists fränfalle. En talrik, högtidsklädd publik, uppgående till 400 å 500 personer, samlades klockan ½ 8 på aftonen i Otawa stora salong, hvars fondvägg war smakfullt deforerad. På midten af densamma war den hånsoines porträtt, för detta tillfälle utfördt i svartkrita af fröken J. Elius, upphängt och öfwer samt omkring detsamma lästes i transparent namnen på Ahlqwists förnämsta arbeten. Under porträttet stod 1826—1889 samt „Kyhnefilmin huoliwa Suomi seisoo. Pojan paraisansa nyt peitti hautaan“. Det hela war omgifwet af flaggor, stjernbestridt sorg- flor, gröna växter och granar.

Festen öppnades med uppspelandet af en overtur, hwarefter magister J. Mustakallio beträdde estraden och teknade i forta, kraftiga drag bilden af den hädangångne såsom men- nista och wetenstapsman. Härefter uppläste magister D. Elius Ahlqwists poem „Mif- sikä aina huolit“, hwarefter den enkla, men stämningfulla festen afslutades med uppspe- landet af en kantat af Beethoven.

— **Boglers Sofiana** sjunges, såsom wantligt, wid gudstjänsten nästa söndag, första advent. De damer och herrar, hvilka önska deltaga i utförandet af denna hymn, torde godhetsfullt i och för repetition samlas i kväll kl. ½ 8 i nya folkskolan och i morgon kl. 7 i kyrkan.

— **Terminerna till förrättande af 1890 års lagtima winterting i Ulsby domfaga:** Januari 31, med Norrmork sockens samt Pämork och Switts- bojårds kapellers tingslag, å Jofela fallade andelen af Gabeli hemman i Finby by och nämnde socken. — Mars 7, uti det tingslag, som utgöres af Ulsby socken med Björne- borgs landsförsamling och Kulla kapell samt Roffila socken, å willan Sefi-gården på Stor- sand holme i sagde landsförsamling. — April 25, med Eastimola och Siifais sockers tings- lag, å Stark hemman i Vångfors by af först- nämnde socken.

— **En soaré** har bestryrelsen för den bliwande undersköldskasjan för ålderstigna tjänarinnor och hjälphustrur beslutit anordna söndagen den 29 december.

— **Finsta folkteatern** gaf i onsdags för mycket godt hus „Den ondes besegrare“. Hufwudrollerna innehades af fröken Martin samt herrar Märhi, Saastamoinen och Tanver.

I kväll uppföres „Marianne“. Den 10 december torde finsta folkteatern uppträda första gången i Tammerfors, så att ännu en wecka kommer sällskapet att kwars- stanna här.

— **Komitéen för ruddrykslagstif- ningen** sammanträdde som bekant i Hel- singfors den 14 dennes. Komitéen torde sitta till medlet af december månad för att öfwer- enskomma om hufwudprinciperna i det lag- förslag som skall affattas och för att färdigt närmare granska nu gällande bränwinstills- wärningslag. Derefter torde komitéen ämho sammanträda i januari. Äwen frågan om färdigt wärdehuslagstiftning torde enligt N. W. lemnas åt komitéen att förberedas. (Hbl.)

— **„Ahlqwist fond“.** Sawokareiska afdelningen bestör enligt U. S. wid mötet den 23 d:s att ut sin ekonomiska stänka 300 mark till „Ahlqwist fond“, hvarjemte på listor, framlagda wid samma tillfälle, ytter- ligare teknades 300 mark. Insamlingen medels listor skulle fortsättas.

— **Död under ruset.** Inhufingen Johan Saksjon Wangsbäck, af från Dithania by i Saastimola socken, har enf. N. U. den 15 innevarande månad uti dryckesrördt tillstånd fallit uti ett åkerdike omkring 100 famnar från sitt hem, och ehuru i diket fun- nits endast omkring fem tum höjd med wate- nen, har mannen saknat krafter att hjälpa sig därifrån, utan funnits död i sagda dike.

— **Vi fästa våra läsares upp- märksamhet** wid herr G. W. Lehtonen i dagens blad ingående utprop till allmän- heten härstädes.

— **„Lounas“** meddelar i dagens num- mer, att också detta blad, oaktadt därom ej ingår något meddelande i den nyhigen ut- komna tidningstaxan, kommer att utgifwas nästa år.

— **Tontköp.** Skräddaren J. D. Hal- minen har af herr R. D. Grönberg för 375 mark tillhandlat sig ¼ af gårdstomten N:o 223 i 5:te stadsdelen.

— **En finst dragon** bör enligt en kungörelse af den 5 dennes i hysst hänseende hlla följande wilkor:

- 1:o. Kroppshöggnaden bör i allmänhet wara stark och mustellös.
- 2:o. Kroppslängden får ej wara mindre än 162 och icke öfwerstiga 175 centimeter.
- 3:o. Benens längd, räknadt från fotfulan till mellangårdet, bör utgöra minst hälften af kroppens hela längd, denna siffrämnda likwäl minskad med 4 centimeter.
- 4:o. Hålarne böra wid ständigt kunna ledigt sammanflutas.

Därjämte stola, förutom de kroppsfel och sjudomar, som medföra fullständig besrifelse irån krigstjänsten, nedan uppräknade tyten utgöra hinder för att blifwa till tjänst wid kavalieriet antagen, nämligen:

- a) närlythet i högre grad än 2 dioptrier;
- b) öfwerdrifwen fetma och tjock öfwerkropp;
- c) stort (qwinligt) bäcken;
- d) kobenthet, äfwen i ringare grad;
- e) wattenbräck och blodåderbräck (hydrocele och varicocele) äfwen i ringare grad;
- f) hudutslag å benen och andra delar af kroppen, som komma i beröring med sadeln och häften wid rid; samt
- g) difformiteter å extremiteterna efter brott och stador, äfwen i ringare mån.

— **Stat för isbrytaren.** Votsstyrelsen har enligt Hbl. till senaten inlemnat ett för- slag till stat för isbrytaren, upptagande 56,000 mark för en årlig 7 månaders sam- panj.

— **Brandstodsbolag för Finlands fågward.** Lejtmanen E. von Grenfell, kaptenerna B. Ruth och A. Jellman ha den 25 d:s till regeringen inlämnat ansökan om fastställelse af stadgar för „Sägegarens i Finland Brandstodsbolag.“ (F. d.)

— **Swästhylä stad och jernvägen.** Förtärfte statsfullmäktige i Swästhylä ha enligt W. E. enhälligt beslutit, att staden för jernvägens behof öfsträder såwäl odlad som oodlad jord utan löfen, i händelse samman- bindningsbanan kommer att dragas i den riktning ständerna wid sista landtdagen före- slagit.

— **Intet knusfel.** Inredningen af finsta gardets officerklubbs lokal kommer enligt U. S. att kosta 18,350 mark.

Från allmänheten. Ödmjuk inbjudan!

Folkupplysnings-sällskapets förmåga att ar- beta för sitt ädla mål beror wiserligen till en del af det ekonomiska underhåll, som af dess medlemmar genom årsafgifterna kommer detsamma till del. Men i högre grad är den beroende af den sedliga medverkan, der- af, att så stort antal som möjligt förena sig om Sällspets uppjitt och dermedst erkän- na sig understöda alla de sträfanden, hvilka ligga inom Sällspets verkningsskrets. Den ekonomiska uppoffring, som erfordras af Säll- spets medlemmar, är så ringa, endast 3 mark årligen, och ersättes så rundligt, såsom wi hoppas, genom sällspets årligen utgifna skrifter, att den ingalunda torde kunna anses som orsak till förminskad medverkan wis å wis Sällspet. Sällspets sträfanden och iyn- nerhet des musif och sångierster hafwa wun- nit till och med styrelsens erkänsla, ityh att prisnedsättning bewiljats medlemmarne i mu- sif och sångsällskap wid jernwäjsfärder. Men i samma mån denna allmänna erkänsla kommer Sällspet till del, gör sig en för- minskad ifwer märkbar juft inom de leder, i hvilka Sällspet borde finna sina wape- dragare och medlemmar. En möjlighet före- ligger till det antagande att antingen Säll- spet sjelft eller des härwarande intressen- ter på något sätt skulle förlorat medborgar- nes å orten förtroende eller detsamma i för- minskad mån komma den till del, ty det är ej ens tänkbart att ett afswalwande af intres- set för folkupplysningsiden eller den obetyd- liga årsafgiften wore orsaken till förminsknin- gen af Sällspets medlemsantal.

På grund af det ofswanagda inbjudes der- före alla de ärade personer i staden, hvilka ifra för Folkupplysningsiden, att samman- träda i nya folkskolans festal förstommande söndag den 1 december kl. ½ 6 e. m. för att rådöra om orsaken till uppgifna led samma förteelse och hurledes Sällspets medlems- antal å orten bäst kunde ökas samt upplifwa medborgarens sinnen till nya ansträngnin- gar.

Högafningsfullt
G. W. Lehtonen,
ombudsmanen för Folkupplys-
nings-sällskapet i Björneborg.

Från utlandet.

Angående det sätt, hvarpå revolutionen i Brasilien försiggick, innehåller tidningar- nes nummer utförligare beskrifningar.

General da Fonseca hade under sista tiden ofta mottagit garnisons-officerarene i Rio de Janeiro hos sig och framhållit för dem, att en förhöjning af deras knap- pa sold icke wore tänkbar så länge civil- listan uppslukade en så stor del af stats- inkomsterna. Likadant tal förde seder- mera officerarne i kasernerna. Premier- ministern Ouro Preto skall i betraktande af den insedda faran för kejsaren före- slagit en förhöjning af officerarenes lö- ner i hufvudstaden och Dom Pedro för- klarat sig gå in derpå dock med wilkor att garnisonen byttes om. Detta ansåg Ouro Preto dock för omöjligt och så skedde icke.

Natten emellan fredagen den 15 och lördagen den 16 dennes fördelade gene- ral da Fonseca trupper i hela staden för att de i händelse af motstånd mot det tilltänkta proklamerandet af republikan kunde lema hjälp. Men som bekant gjordes intet motstånd. Så snart leda- rena af rörelsen woro herrar öfwer situa- tionen, begäfw sig medlemmarne af den provisoriska regeringen under stark eskort till Petropolis. Kejsarliga residenset der- stades omgafs med trupper och de del- ogerade meddelade Dom Pedro hvad som

förefallit. Kejsarinnan, kronprinsessan jemte hennes gemål och deras tre barn skola närvarit vid denna audiens. „Er tronafsägelse“, skall general da Fonseca sagt till kejsaren, „skall blifwa det högsta beviset på Er kärlek till Brasilien. Den nya regeringen lofvar Er att icke blott respektera Er och Er hela familj, utan förbinder sig äfwen att låta Er behålla hela Er egendom och fortsättningsvis ut- betala Er civilista samt med 13 (?) mil- joner godtgöra reskostnaderna med wil- kor att Ni omedelbart afreser till Euro- pa“. Kejsaren tillbakawisade uppbragt detta anbud och förklarade att han skulle wika blott för våld. Derpå fördes kejsa- ren och hans familj, efter det man lem- nat dem en timmes tid till förberedelse, såsom fångar under stark eskort till Rio de Janeiro. Der i kejsarliga palatset före- lades kejsaren de i Petropolis gjorda för- slagen ännu en gång, men Dom Pedro svarade älwe denna gång att han skulle wika endast för våld. Lördag qväll med- delades honom att han jemte sin familj hade att förbereda sig till afresa följande morgon på ett krigsfartyg. Samtidigt förnyades de tidigare gjorda löftena. Krigsfartygets pålitlige kommandant er- höll förseglade order, hvilka han först på öppna hafvet skulle uppbryta. Söndag morgon kl. 3 begaf sig den kejsarliga fa- miljen ombord på brasilianska kanonbå- ten „Parnahyba“, som ännu bar den kej- serliga flaggan. På redan fördes de för- wiste af krigsfartyget till ångaren „Ala- goss“ hvilken sistnämde derpå, ledsagad af kryssaren „Rischuela“ och kanonbåten „Parnahyba“ på förmiddagen stack ut till sjös till Lissabon.

Exkejsaren och hans familj måste be- gifwa sig i ständigt landsflykt, emedan de- ras frånvaro från Brasilien af republi- kens ledare betraktas som ett nödvändigt wilkor för freden och den nya regerin- gens wälgång. Före sin afresa skall Dom Pedro ha yttrat: „Jag böjer mig för de faktiska omständigheterna och beder för landets wälgång“. Kronprinsessan och grefven af Eu hade till en början velat göra motstånd mot revolutionen, men kejsaren hade beslutit att gifwa wika för att förekomma blodsutgjutelse.

Den kejsarliga familjen wäntas den 3 december till Lissabon. Drottning Vik- toria har sändt dit ett långt telegram, som skall tillställas kejsar Pedro vid hans ankomst. Drottningen inbjuder kejsaren att bli hennes gäst på slottet i Windsor.

Litteratur och Konst.

— Från Gottlands Allehändas tryckeri i Visby har utkommit och blifwit oss till- sändt i och för anmälan „Dur och Moll“. Skizzer och Berättelser af Rust Roest. — Pris 2 kronor 75 öre.

— Af det på C. E. Fritzes förlag ut- gifna — värkent „För ewighetswandrare. Tankar och betraktelser öfwer heliga äm- nen för hvar dag i året af Edvard Evers“ har 8:de häftet utkommit.

— „Hemvännen“ har utsändt sin 22:dra och „Svea“ sin 47:de nummer för i år, hwardera med ett rikt och omwexlande innehåll.

Skeppslista.

Inklarerade:
Den 19 november: Ceres, H. Björling, Kristi- nestad; — 22: Wetäjä, E. Ekholm, Köpenhamn, ballast; — 23: Emil, K. A. Söderlund, Honfleur, ballast; — 26: Ebba Munk, G. Tengström, Stockholm, styckegods; — 28: Sela, D. Eric- son, Lübeck, ballast.

Kurser.

Finlands Bank den 29 November 1889.

Vexelkurs		Disk.kurs.	
	Fins	Fins	
St Petersburg	à vista 269. —	265. —	pr 100 rbl.
London	à vista 25: 40	—	pr Liv. S.
London	99 dd. 25: 15	25: 03	pr Liv. St.
Laris	à vista 100: 40	—	
Paris	90 dd. 99: 70	98: 90	
Hamburg	à vista 124: 30	—	
Hamburg	90 dd. 123: 10	122: 50	
Lübeck	à vista 124: 30	—	
Lübeck	90 dd. 123: 10	122: 50	
Berlin	à vista 124: 30	—	
Berlin	90 dd. —	122: 50	
Frankfurt a. M.	à vista 124: 30	—	
Frankfurt a. M.	90 dd. —	122: 50	
Amsterdam	à vista 209: 50	—	
Amsterdam	90 dd. 208: —	206: 40	
Stockholm	à vista 139: 30	138: 60	
Köpenhamn	à vista 139: 30	138: 50	
Kristiania	139: 30	138: 50	
Antwerpen	à vista 100: 20	—	
Antwerpen	90 dd. 99: 50	98: 70	

} per 100.

Hos SOFIA LEINEBERG!

Tyska Äpplen flere sorter från 2
mark per kappe.
Bröder Cloettas rena verkligt goda
Cacao extrakt.

The från 4 till 20 mark per tt .
Färskt Thebröd.

Krydder } af årets skörd.
Delikatesser }
Windrufvor } Krimiska & Almeria.
CITRONER färska.

För utländsk firma bortslumpas ett parti
BARNLEKSAKER
hos **Sofia Leineberg.**

Resande
å hôtél Otawa:
Handlanden Rosendahl från Tavastehus; In-
geniör Lindberg från Hangö.

**Till salu.
STORT LAGER.**

Guld, Silfver, Nysilfver och Granat
arbeten, Brilljant arbeten, Glasögon,
Kikaren, Barometrar och Termometrar
m. fl. Optiska varor. Guld och silfver
fickur billigast hos

1462) **J. I. Åkersten.**

Alarik Wehlman's
Prima Caloric Punsch
serveras å stadens alla restaurationer
Enda försäljare i Björneborg.
[1221] **D. V. Widbom.**

Toddy-Cognac.
Fin Rom.
Rödt Portvin
af utmärkt beskaffenhet hos
1488 **D. V. Widbom.**

**Hos
G. E. Ramberg:**

Coulörta och svarta
Helylleklädningstyger.
Tricotlif och Mans yllevä-
star.
Dofflar och Ratiner.
Fruentimmers Paletotyger.
Hvita och coulörta Flanel-
ler hos

1605,3 **G. E. Ramberg.**

**Nu inkommet:
Linoleum (Kork-
matta)**

hos **G. E. RAMBERG.**

**Norsk Istersill, Ekenäs
Wassbuk, Lysekiels An-
jouvis och Torrfisk hos**
1604,3 **G. E. Ramberg.**

Postfrimärken
till salu å detta blads utdel-
ningsställe.

**S E Y.
BROSNER.
LÅNGOR hos
D. V. Widbom.**
1623,6

Ekenäs Porter
f. n. w. god
hos **D. V. WIDBOM.**

**Glas & Porsli-
ner** framhållas,
Kaffekoppar stort
urval
hos **D. V. WIDBOM.**
1618

**BJÖRNEBORGS
NYA JERNHANDEL.**

- Symaskiner.
Tvättvridningsmaskiner.
Strykugnar.
Emaljerade Kokkärl.
Emaljerade Kommodserviser.
Sockerkrin.
Brickor.
Bordsknifvar.
Förskärarknifvar.
Brödknifvar.
Smorknifvar.
Ostknifvar.
Puukkoknifvar.
Pennknifvar.
Sprättknifvar.
Kräftknifvar.
Rakknifvar.
Korkskrufvar.
Pappers-saxar.
Skräddar-saxar.
Lärfts-saxar.
Knapphåls-saxar.
Broder-saxar.
Fick-saxar.
Nagel-saxar.
Nageltänger.
Werktygslådor.
Breflådor.
Skridskor.
Löfsågar.
Ringklockor.
Släckklockor.
Wagnslycktor.
Brandkårslycktor.
Gevär, Revolver.
Jagtutensilier, m. m., m. m.

1527 **D. V. Widbom.**

Endast i O. A. Näsänens
skrädder'affär
är man i tillfälle att erhålla verkligt
välsittande och moderna kostymer för bil-
ligt pris; äfvenså finnes där många skil-
da slag tyger, af hvilka såsom ock af be-
ställarenes förfärdigas kläder väl, fort
och billigt.
O. A. NÄSÄNEN.
Konstantinsgatan N:o 31.
(230) Telefon N:o 197.

Färdig lutad fisk hos
[1625,1] **AMANDA STENQVIST.**

Mjölkk på beting **Josefina Bergström.**
1625,1 N:o 67 2:dra stadsdelen

Firman D. V. WIDBOM

recömmenderar till JULEN sitt välsorterade lager af

COLONIALER & SPECERIER

samt

Viner & Spirituosa.

Prima varor! Billiga Priser! 1617

Hos E. WIRTANEN:

S vart Sammet, Flaneler i flere
färger, Littois kläden,
Bomasiner & Boj, Förklädstyger,
Ylledukar i flere färger, Merino-
Zanella- & Bomasindukar, Lin-
nenäsdukar till billiga priser.

Flere slags skinn-
muffar, billigast.

H ängslen flere slags, deribland
Samarit eller Röda
korsets, Vinterhandskar för her-
rar, Celluloid Kragnar, Brüst &
Manschetter, Kravatter & Roset-
ter, Kravatnålar.

God Torrfisk, Uleå-
borgs Iskällar Lax.

Börsar, Portemonajer, Broscher, Ringar, Saxar,
Pennknifvar, Konstknifvar, Knappar, Barn-
ur, Handtvålar och Eau de Cologne.

Ekenäs delikatess Hvassbuk. Norsk Fetsill
samt Sundsetsskorpor.

Hos E. WIRTANEN. 1621,3

Julutställning

från den 30 No-
vember hos **Mina Gröneqvist.**
1624,8

**Transkaukasiska
röda, hvita & starka
VINER,**

garanterade såsom rena och oförfal-
skade druvviner, välsmakande, föga
ömtaliga o. synnerligen billiga, säljas
från hufvudnederlagret för Finland, hos
A. Deutgen
i Tammersfors,
samt i S:fors hos Herr M. v. Frenckell,
Abrahamsq. 9.
,, Åbo hos baron Hj. Carpelan C:son
,, Vasa,, Moe & Åsplund,
,, Björneborg hos Nordgren & C:o.
Driftiga agenter i landsorten an-
tagas. [234]

[391]
Eau de Cologne
N:o 4711,
som på alla verldsutställningar blif-
vit tillerkänd den högsta utmärkel-
sen, erhöi
det enda första priset
i Köln (tillverkningsorten för Eau
de Cologne) år 1875
och det enda första priset
i Nev-Orleans 1885.
Ferd. Mühlens
(f. d. Maria Farina) Glockengasse
N:o 4711 i Köln. Agent för Finland:
Mauritz Gestrin, Helsingfors,

Diverse.
14,000 mark
betlande barns arbetshusmedel utlånar
F. W. Hellström,

Sparbankens kontor

hålles öppet onsdagar kl. 6—7 och lör-
dagar kl. 5—7 e. m. 1210,1

[F. A. T., S. W. L., N. Pr. o. Å. U. 3 g. 8 r.]
Snehattvare af aktier i Björneborgs Tänd-
sticksfabriks Aktiebolag i likvidation, upp-
manas härmedelst att inom natt och år insända
aktiebrefven till tändsticksfabrikens kontor här-
städes för erhållande af slutdividend.
Björneborg den 28 November 1889.
[1628,1] Disponenten.

Ångfartygs lägenheter.

— Till HELSINGEORS —
anlöpande Råfsö, Raumo, Nystad, Kivi-
maa, (event. Nådendal), Åbo, Dahls-
bruk, Hangö och Ekenäs, afgår
härifrån

Ångf. Hebe,
Kapten M. A. NYSTRÖM,
Onsdagen den 27 November kl. 8 f. m.
(1601)

— Till Helsingfors —

anlöpande Råfsö, Raumo, Nystad, Ki-
vima, Nådendahl, Åbo, Skinnarvik,
Sunnå, Dahlsbruk, Gräggås,
Hangö, Svärminne, Barösund
och Porkkala, afgår
härifrån

Ångf. I L M A,
Kapten J. G. HJELT,
Lördagen den 30 November och Tis-
dagen den 10 December kl. 8 f. m. med-
tagande passagerare och last.
Närmare meddelar
(1602) **Gustaf Sohlström.**

— Till ÅBO —

anlöpande Råfsö, Raumo, Nystad,
Kivima och Nådendal, afgår
härifrån

Ångaren LEIMU
Kapten K. E. EKHOLM,
Torsdagen den 28 November och Tis-
dagen den 3 December kl. 8 f. m. med-
tagande passagerare och last. Närmare
genom
[1603] **Gustaf Sohlström.**

Björneborg,
Axel Bergboms boktryckeri, 1889.